Contributed by Daniel Tanuro
dinsdag, 22 december 2009 - Last Updated dinsdag, 22 december 2009

Men wist dat de top van de Verenigde Naties in Kopenhagen niet zou uitdraaien op een nieuw internationaal verdrag maar eens te meer op een simpele intentieverklaring. Maar de tekst die op het einde van de ontmoeting werd aangenomen, is erger dan men zich had kunnen inbeelden: geen becijferde doelstellingen om de uitstoot terug te dringen, geen referentiejaar om deze te meten, geen termijn, geen datum! De tekst bevat een vage belofte om honderd miljard dollar per jaar te geven voor een aantal aanpassingen in de ontwikkelingslanden, maar als we de tekst aandachtig lezen, vrezen we dat het gaat om leningen die beheerd worden door grote financiële instellingen, en dus niet om reparatiekosten, betaald door zij die verantwoordelijk zijn voor de rotzooi.

Een duivenkot

Het document is totaal onsamenhangend. De staats- en regeringsleiders erkennen dat “de klimaatsverandering één van de grootste uitdagingen is van onze tijd”. Maar na de 15e conferentie van dit type zijn ze nog steeds niet in staat om de minst concrete maatregel te nemen om er iets aan te doen. Zij bevestigen – voor de eerste keer! - de noodzaak om “beneden 2°C” temperatuurstijging te blijven, en dus de noodzaak om “drastische uitstootreducties” (deep cuts) door te voeren “overeenkomstig het 14e rapport van het IPCC”. Maar ze zijn niet in staat om de becijferde bevindingen van de klimatologen over te nemen: tenminste 40% vermindering tegen 2020 en 95% vermindering in 2050 in de ontwikkelde landen. Met veel ophef onderstrepen zij hun “sterke politieke wil” om “samen te werken om deze doelstelling te bereiken” (een temperatuurstijging van minder dan 2°C), maar ze hebben niets anders voor te stellen dan een duivenkot waar elk land vanaf 1 februari 2010 aan de andere landen meedeelt wat het van plan is te doen. Enkel een automatische piloot

De machtigen der aarde zijn in de val gelopen van de hyper-mediatisering die ze zelf hebben georchestreerd. In de spotlampen toonden ze zonder schroom hun rivaliteiten. De vertegenwoordigers van de 26 grote landen gooiden de NGO’s eruit, hielden de kleine staten er buiten en stelden tot overmaat van ramp een tekst op waarvan het belangrijkste doel erin bestaat te doen geloven dat er een politieke piloot in het vliegtuig zit. Maar er is geen piloot. Of liever, de enige piloot is een automatische piloot: de wedren naar winst van kapitalistische groepen, opgejaagd in de concurrentieoorlog voor wereldmarkten. President Obama en de Europese Unie beweerden bij hoog en bij laag dat de bedrijven hun emissierechten zouden moeten betalen. Niks van op het einde van de rit. De meesten kregen ze hun emissierechten gratis en maakten er winst mee door ze door te verkopen aan de verbruiker! Raak niet aan de poen, dat is de boodschap.

Ze zijn bewust onmachtig. Beneden de 2°C blijven verkrijg je niet door een simpele verklaring. Om te redden wat nog te redden valt, zijn drastische maatregelen nodig: minder energie verbruiken, dus het omvormen en transporteren van minder grondstoffen. Men moet de behoeften van de mensen bevredigen door anders te produceren. Hoe gaan we dat doen? Dat is de sleutelkwestie. En dat is niet zo moeilijk op te lossen. We kunnen de wapenproductie stoppen, de uitgaven voor reclame afschaffen, afzien van een hoop nutteloze producten, activiteiten en nodeloos transport. Maar dit zou ingaan tegen de kapitalistische productiviteit, tegen de winstwedloop die de groei nodig heeft. Heiligschennis! Taboe! Beursresultaten? Hoewel de werelduitstoot tegen 2050 met minstens 80% moet zakken, alhoewel de ontwikkelde landen voor meer dan 70% verantwoordelijk zijn voor de opwarming, is de enige concrete maatregel waarop men zich vastpint de stopzetting van de

ontbossing…die enkel het Zuiden aangaat en die enkel 17% van de uitstoot uitmaakt. Ecologische vooruitgang? Niets van! “De tropische wouden “beschermen” (en de bevolkingen die er leven verjagen) is voor de vervuilers het minst dure middel om het recht te kopen om te produceren (wapens, reclame, enz) en te vervuilen…en dus verder de wouden te vernietigen door de opwarming. Op die manier bederft de wet van de winst alles wat ze aanraakt en transformeert ze alles in haar tegengestelde.Kopenhagen symboliseert een bewustwording.

Gelukkig is Kopenhagen, gezien de nederlaag van de top, een prachtige overwinning van de basis geworden. De internationale betoging van zaterdag 12 december bracht zo’n 100.000 mensen op de been. De enige vergelijkbare massa-mobilisatie over dit thema waren betogingen in Australië in november 2007. Daar waren zo’n 200.000 betogers. In Kopenhagen palmden de betogers de stad in, ondanks de zware politierepressie, met de slogan “Planet first, people first”. Tegenover de totale onmacht van de regeringen, tegenover de economische lobby’s die verhinderen dat er maatregelen worden genomen om het klimaat te stabiliseren met behoud van sociale rechtvaardigheid, begrijpen meer en meer bewoners van de planeet dat de door specialisten aangekondigde katastrofes niet kunnen vermeden worden als men niet radikaal van politiek verandert.

Kopenhagen symboliseert deze bewustwording. Zij komt tot uiting in de deelname van sociale bewegingen die zich nog niet zo lang geleden afzijdig hielden van de ecologische vraagstukken: vrouwenorganisaties, boerenorganisaties, vakbonden, solidariteitsbewegingen Noord-Zuid, de vredesbeweging, andersmondialistische groepen. Een sleutelrol is weggelegd voor de inheemse volkeren die strijden tegen de vernietiging van de wouden. Ze symboliseren op hun beurt het verzet tegen de dictatuur van de winst. En hierdoor geven ze aan dat een andere verhouding tussen mens en natuur mogelijk is. Welnu, deze krachten hebben met elkaar gemeen dat ze eerder rekenen op collectieve actie dan op lobby-werk, dat de grote milieuorganisaties toch zo graag doen. Het zwaartepunt van de actie ligt nu bij de massa-mobilisatie.

Vertaling Bruno De Wit